

Veselības ministrija

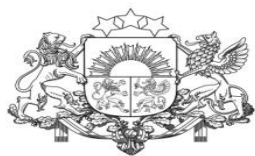
ES Stratēģija narkotiku jomā 2021.-2025.gadam

ES Rīcības plāns narkotiku jomā 2021.-2025.gadam

Veselības ministrijas

Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

Dana Muravska

Veselības ministrija

Kas ir Stratēģija un kas ir Rīcības plāns?

- **Stratēģija** nosaka visaptverošu **politikas ietvaru** un **prioritātes** Eiropas Savienības politikai narkotiku jomā 2021.–2025. gadam
- **Rīcības plāns īsteno** stratēģijā paredzētos mērķus un uzdevumus, izmanto to pašu pieeju un balstās uz tiem pašiem dokumentiem un informāciju
- Stratēģija un Rīcības plāns ES narkotiku jomā nodrošina:
  - kopīgu un uz pierādījumiem balstītu ietvaru;
  - atbalstu un papildinājumu ES dalībvalstu politikai;
  - kopīgu, konsekventu un koordinētu rīcību;
  - pamatu un politisko ietvaru ES ārējai sadarbībai narkotiku jomā;
  - ieguldīto resursu efektīvu un lietderīgu izmantošanu.

Veselības ministrija

Stratēģijas un Rīcības plāna mērķi

- Aizsargāt un uzlabot sabiedrības un katra indivīda **labklājību**, aizsargāt un veicināt sabiedrības un katra indivīda **veselību**, nodrošināt **sociālo stabilitāti** un **drošību**, kā arī **vairot izpratni**
- Stratēģija un Rīcības plāns īsteno **uz pierādījumiem balstītu, integrētu, līdzsvarotu un daudzdisciplīnu pieeju** narkotiku jautājumam dalībvalstu, ES un starptautiskā līmenī.
- Līdz 2025. gadam prioritātēm un rīcībai narkotiku jomā, ko koordinē ar Stratēģiju un Rīcības plānu, būtu jāpanāk **vispārēja ietekme uz ES narkotiku situācijas svarīgākajiem aspektiem.**

Veselības ministrija

Tiesiskais pamats

Stratēģija un Rīcības plāns ir balstīti:

- uz ES tiesību pamatprincipiem
- uz Lisabonas līgumā izklāstītajiem principiem, ņemot vērā ES un atsevišķu dalībvalstu kompetenci
- tiek pilnībā ievērota Eiropas Cilvēktiesību konvencija un ES Pamattiesību harta, kuras pamatā ir cilvēktiesības uz veselību: *visām sievietēm, vīriešiem un bērniem, tostarp cilvēkiem ar narkotiku lietošanas izraisītiem traucējumiem, ir tiesības uz visaugstāko sasniedzamo fiziskās un psihiskās veselības līmeni, tostarp brīvību no vardarbības*
- uz starptautiskām tiesībām: Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijām, kā arī uz Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju

Veselības ministrija

Stratēģijas un Rīcības plāna uzdevumi

Ietvertas 3 politikas jomas:

(I) narkotiku piedāvājuma samazināšana: drošības uzlabošana

Narkotiku piedāvājuma samazināšana ietver ar narkotikām saistītas noziedzības (īpaši organizētās noziedzības) novēršanu un apturēšanu, tiesu iestāžu un tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību, izlūkdatu vākšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju un robežu pārvaldību

(II) narkotiku pieprasījuma samazināšana: profilakses, ārstniecības un aprūpes pakalpojumi

Narkotiku pieprasījuma samazināšana sastāv no virknes vienlīdz svarīgu un savstarpēji pastiprinošu pasākumu, tostarp profilakses (universālā, selektīvā, indicētā un vides), agrīnas atklāšanas un iejaukšanās, konsultēšanas, ārstniecības, rehabilitācijas, sociālās reintegrācijas un atveseļošanās

(III) ar narkotikām saistītā kaitējuma novēršana

Narkotiku lietošana var radīt veselības un sociālo kaitējumu lietotājiem, kā arī viņu ģimenēm un plašākai sabiedrībai. Ietver pasākumus, kas novērš vai samazina iespējamus veselības un sociālos riskus un kaitējumu lietotājiem, sabiedrībai un ieslodzījumu vidē

Veselības ministrija

Stratēģijas un Rīcības plāna uzdevumi

Ietvertas arī 3 transversālās tēmas politikas jomu atbalstam

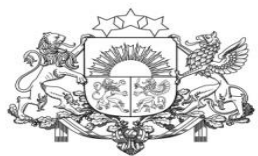
(IV) starptautiskā sadarbība

(V) pētniecība, inovācija un prognozēšana

(VI) koordinācija, pārvaldība un īstenošana

Kopumā Stratēģija un Rīcības plāns ietver 11 stratēģiskās prioritātes

(katrai politikas jomai un transversālai tēmai noteiktas savas stratēģiskās prioritātes)

Veselības ministrija

(I) Narkotiku piedāvājuma samazināšana: drošības uzlabošana

1. stratēģiskā prioritāte:

izjaukt **organizētās noziedzības grupas**;
pievērsties saiknēm ar **citiem draudiem drošībai**;
uzlabot noziedzības novēršanu.

(Rīcības plānā ietverti 9 atbilstoši pasākumi)

2. stratēģiskā prioritāte:

palielināt narkotiku un prekursoru nelikumīgas pārvadāšanas atklāšanu ES
ieceļošanas un izceļošanas punktos

(Rīcības plānā ietverti 7 atbilstoši pasākumi)

Veselības ministrija

(I) Narkotiku piedāvājuma samazināšana: drošības uzlabošana

3. stratēģiskā prioritāte:

cīnīties pret **loģistikas un digitālo kanālu** izmantošanu narkotiku izplatīšanai
(*Rīcības plānā ietverti 4 atbilstoši pasākumi*)

4. stratēģiskā prioritāte:

likvidēt nelikumīgu narkotiku **ražošanu un audzēšanu**;
novērst **prekursoru** novirzīšanu un tirdzniecību;
risināt **kaitējuma videi** problēmu.
(*Rīcības plānā ietverti 4 atbilstoši pasākumi*)

Veselības ministrija

(II) narkotiku pieprasījuma samazināšana: profilakses, ārstniecības un aprūpes pakalpojumi

5. stratēģiskā prioritāte:

novērst narkotiku lietošanu un **palielināt informētību** par narkotiku nelabvēlīgo ietekmi (*Rīcības plānā iekļauti 7 atbilstoši pasākumi*)

6. stratēģiskā prioritāte:

nodrošināt **piekļuvi ārstniecības un aprūpes pakalpojumiem** un stiprināt tos (*Rīcības plānā iekļauti 11 atbilstoši pasākumi*)

Veselības ministrija

(III) ar narkotikām saistītā kaitējuma novēršana

7. stratēģiskā prioritāte:

riska un kaitējuma mazināšanas **iejaukšanās pasākumi**, lai aizsargātu un atbalstītu cilvēkus, kas lieto narkotikas (*Rīcības plānā iekļauti 7 atbilstoši pasākumi*)

8. stratēģiskā prioritāte:

reaģēt uz to cilvēku veselības un sociālajām vajadzībām, kuri lieto narkotikas **ieslodzījuma vietās un pēc atbrīvošanas** no ieslodzījuma (*Rīcības plānā iekļauti 5 atbilstoši pasākumi*)

Veselības ministrija

(IV) starptautiskā sadarbība

9. stratēģiskā prioritāte:

stiprināt **starptautisko sadarbību**, lai īstenotu stratēģijas mērķus, tostarp attīstības jomā;

stiprināt ES globālās vidutājas lomu attiecībā uz tādu politiku narkotiku jomā, kuras **centrā ir cilvēks** un kura ir orientēta uz cilvēktiesībām

(Rīcības plānā ietverti 15 atbilstoši pasākumi)

Veselības ministrija

(V) pētniecība, inovācija un prognozēšana

10. stratēģiskā prioritāte:

nodrošināt ES un tās dalībvalstīm visaptverošu pētniecības **pierādījumu bāzi un prognozēšanas spējas;**

palielināt ES un tās dalībvalstu **gatavību reaģēt uz turpmākām problēmām un krīzēm**

(Rīcības plānā ietverti 5 atbilstoši pasākumi)

Veselības ministrija

(VI) koordinācija, pārvaldība un īstenošana

11. stratēģiskā prioritāte:

garantēt Stratēģijas un Rīcības plāna **optimālu īstenošanu**, iesaistīto personu **koordinēšanu** un atbilstošu **resursu nodrošināšanu** ES un valstu līmenī

(Rīcības plānā ietverti 11 atbilstoši pasākumi)

Veselības ministrija

Izpildes izvērtēšana

Eiropas Komisija, ņemot vērā saņemto informāciju no:

- ES dalībvalstīm
- Eiropas Ārējā darbības dienesta
- Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra
- Eiropola
- citām ES struktūrām
- pilsoniskās sabiedrības

pārraudzīs Stratēģijas un Rīcības plāna īstenošanu – ciešā sadarbībā ar ES Padomē prezidējošo dalībvalsti un Narkotiku jautājumu horizontālo darba grupu (*HDG*) – un uzsāks stratēģijas un rīcības plāna īstenošanas izvērtēšanu

Veselības ministrija

Izpildes izvērtēšana

Līdz 2025. gada 31. martam Eiropas Komisija Stratēģijas un Rīcības plāna izvērtēšanas rezultātus iesniegs ES Parlamentā un ES Padomē

Rezultāti tiks apspriesti ES Parlamentā, ES Padomē un HDG

Kalpos par pamatu ES narkotiku samazināšanas politikas turpmākās attīstības noteikšanai

Veselības ministrija

Paldies par uzmanību!

Vai Jums ir kādi jautājumi?